

Obsah

- 4 Počátky civilizace
- 6 Sumer
- 9 Starověký Egypt
- 10 Písmo
- 12 Archaická doba
a Stará říše
- 14 Zemědělství
- 16 Pyramidy a hrobky
- 18 Smrt a pohřeb
- 20 Egyptští bohové a bohyně
- 22 Starověká civilizace v Indii
- 24 Po Sumeru
- 26 Střední říše
- 28 Núbie
- 30 Cestování a doprava
- 32 Těžba a obchod
- 34 Správa Egypta
- 36 Oděv, šperky a líčení
- 38 Zábava
- 40 Právo
- 41 Lékařství
- 42 Starověká civilizace v Číně
- 44 Migrace na Blízkém východě
- 46 Raná Nová říše
- 48 Egyptská armáda
- 50 Achnatonova vláda
- 52 Egyptské stavitelství
- 54 Egyptské domy
- 57 Chléb, pivo a víno
- 58 Ženy a rodinný život
- 60 Egyptské chrámy
- 62 Sny a věštby
- 63 Posvátná zvířata
- 64 Vzdělání
- 65 Hvězdy, kalendář
a míry
- 66 Řemesla a obchod
- 68 Dopisy z el-Amarny
- 69 Ramesse I. a 19. dynastie
- 71 Ramesse III. a mořské národy
- 72 Svět po mořských národech
- 74 Asyřané
- 76 Babyloňané
- 77 Peršané
- 78 Pozdní doba
- 80 Ptolemaiovci
- Přílohy
- 81 Mapa starověkého Egypta
- 82 Egyptští králové
- 84 Kdo je kdo v Egyptě
a na Blízkém východě
- 88 Poznámky
- 90 Chronologie
- 92 Mýty a legendy
- 96 Odkaz Egypta a Mezopotámie

Jak pracovat s tímto dílem knihy

Data

Téměř všechna data uvedená v tomto dílu se týkají doby před začátkem našeho letopočtu. Proto se za nimi uvádí písmena př. n. l., která znamenají „před naším letopočtem“. Data z období našeho letopočtu jsou doplněna písmeny n. l. („našeho letopočtu“). Aby nedošlo k omylu, užíváme v celém dílu zkratk př. n. l. a n. l. Data z období před naším letopočtem se počítají zpětně od roku 0. Například období 0–99 př. n. l. se nazývá první století př. n. l. Období zahrnující tisíc let se nazývá tisíciletí. Doba od r. 0 do r. 1000 př. n. l. se nazývá první tisíciletí př. n. l.

Mnoho událostí starověké historie nelze přesně datovat, takže se udává jen přibližné časové zařazení. Před přibližným datem stojí „cca“, zkratka latinského slova *circa* (asi, kolem). Většinu dat v tomto dílu jsme převzali ze seznamu králů sestavených Egyptany, které nám sdělují, jak dlouho král vládl, kdo panoval před ním a po něm a ve kterém roce jeho panování se událost stala. Na základě těchto znalostí jsou odborníci schopni stanovit data těchto událostí. Avšak některé seznamy nejsou úplné a někteří odborníci nesouhlasí se způsobem výkladu fakt. To znamená, že způsoby datování uváděné v různých knihách se mohou lišit. Týká se to zejména dějin Mezopotámie, kde je průkaznost obzvláště slabá.

Obsah

100 První Řekové	146 Úloha žen
102 Minojské paláce	148 Dětství a výchova
104 Minojské náboženství	150 Hudba a básnictví
105 Konec Minojců	152 Společenské zábavy a hry
106 Mykéňané	152 Divadlo
108 Mykénská města	154 Atletika a sport
110 Trojská válka	156 Athénská demokracie
111 Konec epochy	158 Zlatý věk a peloponéská válka
112 Temné období	160 Bohové a bohyně
113 Archaické období	162 Chrámy, uctívání a slavnosti
114 Řekové a jejich sousedé	164 Věštby a zázraky
116 Sociální struktura a vláda	166 Smrt a podsvětí
118 Sparta	168 Vzestup Makedonie
120 Zemědělství a potraviny	170 Alexandr Veliký
122 Řecký dům	172 Helénistický svět
124 Oděvy a šperky	174 Vzdělanost
126 Hrnčířství	176 Lékařství
128 Trhy, peníze a obchod	Dodatek
130 Cestování po zemi a po moři	177 Mapa starověkého Řecka
132 Vojsko	178 Řecké mýty
134 Námořnictvo	183 Kdo byl kdo ve starověkém Řecku
136 Perské války	186 Přehled dat
138 Athény	188 Vysvětlivky
140 Architektura	190 Odkaz Řecka
142 Sochařství	
144 Kovodělníci a horníci	

Jak pracovat s touto částí knihy

Data

Většina dat v této části je z doby před narozením Krista. Tato data jsou označena jako př. n. l. (před naším letopočtem). Data z období po Kristu se značí n. l. (našeho letopočtu).

Roky před narozením Krista se počítají zpětně.

Hlavní století jsou

- 1-99 př. n. l. = první století př. n. l.
- 100-199 př. n. l. = druhé století př. n. l.
- 200-299 př. n. l. = třetí století př. n. l.
- 300-399 př. n. l. = čtvrté století př. n. l.
- 400-499 př. n. l. = páté století př. n. l.
- 500-599 př. n. l. = šesté století př. n. l.
- 600-699 př. n. l. = sedmé století př. n. l.

Odborníci nebyli schopni vypátrat přesná data mnoha událostí v dějinách Řecka, takže většinu

archeologických nálezů nebylo možno přesně časově určit. Tam, kde jsou v této části data jen přibližná, se užívá zkratka „cca“. Píše se místo *circa*, což latinsky znamená „kolem, asi“.

Periodizace dějin starověkého Řecka

Odborníci dělí historii starověkého Řecka do několika přibližných období podle následující tabulky. S těmito dějinnými úseky také pracuje tato část knihy.

- cca 2900-1000 př. n. l. = doba bronzová
- cca 1100-800 př. n. l. = temné nebo homérické období
- cca 800-500 př. n. l. = období archaické
- cca 500-336 př. n. l. = období klasické
- cca 336-30 př. n. l. = období helénistické

Obsah

196	Založení Říma	242	Vzdělání
198	Raná republika	244	Práce a zaměstnání
200	Rozmach Říma	246	Peníze a obchod
202	Sociální a politická struktura Říma	248	Zábava
204	Konec římské republiky	250	Závody a hry
206	Vojsko	251	Gladiátorské souboje
208	Život vojáka	252	Lázně
210	Silnice	254	Náboženství
212	Lodě a jejich stavba	256	Bohové a bohyně
214	Od republiky k císařství	258	Svátky
216	Rané císařství	260	Lékařství
218	Správa císařství	262	Architektura
220	Obléhání a pevnosti	264	Stavební technologie
222	Římská města	266	Právní systém
224	Město Řím	268	Pozdní císařství
226	Městské domy	278	Císařství po období vlády císaře Konstantina
228	Nábytek	272	Byzantské císařství
229	Výzdoba	Příloha	
230	Jídlo a stolování	273	Slovníček
232	V kuchyni	276	Kdo je kdo ve starověkém Římě
233	Šperky	280	Chronologická tabulka
236	Oblečení a móda	282	Dědictví Říma
238	Zemědělství	284	Rejstřík
240	Svatba a narození dítěte		
241	Smuteční obřady a pohřeb		

Podrobněji o této části knihy

Město Řím bylo založeno pravděpodobně v roce 753 př. n. l. Kolem roku 100 př. n. l. měli Římané již císařství, které se rozkládalo kolem Středozevního moře. Trvalo po několik staletí a jeho vliv je patrný až do dnešních dnů. Tato část knihy popisuje jak vzestup, tak pád Říma jakožto světové velmoci a každodenní život jeho obyvatel.

Datování

Mnoho letopočtů v této části knihy je z období před narozením Krista. Jsou proto označovány př. n. l., což znamená před naším letopočtem. (Data z tohoto období se odpočítávají od Kristova narození, např. období od roku 100 př. n. l. do roku 199 př. n. l. je nazýváno 2. století př. n. l.) Období po Kristově narození je označováno zkratkou n. l., která znamená našeho letopočtu.

Některé letopočty mají navíc ještě označení asi..., které se objevuje tehdy, když si historikové nejsou zcela jisti, kdy se daná událost skutečně stala.

Dělení římských dějin

Odborníci dělí římské dějiny do dvou důležitých období. První období se nazývá republika, která patrně začala v letech 510 nebo 509 př. n. l. Po tomto období následuje doba císařství, která začala v roce 27 př. n. l., kdy převzal první římský císař "římské území".